

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI. Pentru Austro-Ungari'a: Pe unu anu 5 fl. — cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele se se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Er banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
--	--	---

O parere individuala in o cestiune principala de dreptu canonicu.

Sub titlulu „o cestiune de organizare bisericésca“ am comunicatu in nrulu 28 alu acestei foi mersulu debateriloru si conclusulu luatu de venerabilulu consistoriu eparchialu aradanu intrunitu la 7/19 Iulie a. c. — asupra intrebării: *daca si cari cauze sunt apelabile dela consistoriele eparchiale la consistoriulu metropolitanu?*

Am reprodustu, incát ne-a fost cu potintia, fidelu cele ce s'au lucratu in acea siedintia, precum si conclusulu luatu, si anume ca: in cecece privesce proiectulu de „normativu pentru cauzele, cari nu se potu apelá dela consistoriele eparchiale,“ transpusu de catra pré venerabilulu consistoriu metropolitanu consistorieloru eparchiale — spre a-si face asupra lui reflexiunile — consistoriulu aradanu a decisu in unanimitate, ca numitulu proiectu de normativu nu se póte luá in considerare, si respective nu póte fi luatu de basa pentru discussiunea speciala; ér cu privire la modulu, dupa carele are a-se deslegá cestiunea apelabilitáti, in conformitate cu asiediamintele si institutiunile positive ale bisericee nóstre, — consistoriulu la propunerea dlui asesoru Emanoil Ungureanu, si cu exceptiunea votulu unicu alu dlui asesoru Paul Rotariu a luatu urmatoriulu conclusu:

„In considerarea, ca cestiunea apelabilitáti cauzelor justitiarie: disciplinarie si divortiale este regulata prin regulamente speciale, consistoriulu eparchialu aradanu cu privire la afacerile administrative róga, si respective propune pré venerabilulu consistoriu metropolitanu a elaborá si substerne maritului congressu nationalu-bisericescu unu proiectu de regulamenta de urmatoriulu cuprinsu:

1. „Decisele consistorieloru eparchiale in cauze de natura administrativa in meritu sunt neapelabile; se potu inse atacá decisele finale meritorie in terminu de 14 dile prin recursu de nulitate catra consisto-

riulu metropolitanu in casulu, cand nu s'aru fi observatu formele procederei.

2. Decisele finale meritorie ale consistorieloru eparchiale in cauze administrative sunt esecutabile. In acele casuri inse, cand vre o decisiune finala meritoria adusa de consistoriulu eparchialu este atacata prin recursu de nulitate, si consistoriulu eparchialu insusi constata, ca motivele produse sunt destul de grave si respective basate, atunci la cererea partii esecutarea astorfeliu de decise se suspinde, si recursulu de nulitate se inaintéza la consistoriulu metropolitanu.“

Comunicatulu nostru a fost supusu unei aspre critice din partea „Luminatoriulu.“ Nu este inca terminata acésta critica. „Luminatoriulu“ a vorbitu asupra acestei cestiunei in Nrii 51 si 52, ér dupa acei numeri a intreruptu continuarea acelei critice, promitiendu, ca va reveni. Ne rezervámu deci si noi dreptulu a reveni asupra cestiunii apelabilitáti, dupace dnii dela „Luminatoriulu“ voru fi terminatu critic'a inceputa.

Si pana atunai inse in urm'a celoru publicate de „Luminatoriulu,“ — nóne cá organu bisericescu ni-se impune detorint'a a tractá in modu prealabilu o cestiune fundamentala, carea dupa doctrin'a bisericee nóstre este, si trebue se fia decidietória in tóte cauzele, cari privescu desvoltarea ulterióra a legislatiunei nóstre cá bisericu ortodocsa autonoma.

Imputarea principala, pre carea o facu dnii dela „Luminatoriulu“ comissiunei consistoriale insarcinata cu studiarea cunoscutei „cestiunei de organizare bisericésca,“ este, ca comissiunea si-a intemeiatu propunerile sale pre nesce „*canóne scormonite din pulberii eviloru vechi.*“

Apoi purcediendu de aci „Luminatoriulu“ ajunge la urmátorele conclusiuni, si anume ca: „pornirea din Arad este gresita si anticonstitutionala;“ ca „ar fi unu lucru de totu tristu pentru credinciosii bisericee gr. or. romane, *daca pre noi si astadi ne-ar regulá in cele administrative diecesane canónele vechi, seau principiile loru si interpretárele loru din seculii tre-*

cuti;“ ca „daca unu astfeliu de concludu ar deveni lege, tóta libertatea nóstra constitutionala devine ilusoria;“ ca „turm'a gr. or. romana se ingenunchia despotiloru absolustici si lupiloru“ etc. etc.

Astfeliu vorbescu dnii dela „Luminatoriulu“ facia de comunicatulu nostru, si respective facia de concludulu luat de venerabilulu consistoriu plenariu in cestiunea apelabilitatii la propunerea comisiunei, si respective la propunerea dlui asesoru Emanoil Ungureanu.

Si cât pentru stilulu, in carele vorbesce „Luminatoriulu“ in intempinarea s'a la adres'a venerabilulu consistoriu plenariu aradanu nu este motivu de superare. Stilulu este lucru de gustu. Fiecare omu scrie cum lu-taia pre elu capulu, si cum i-place; ér celuce voiesce se cetésca, inca si-cauta lectur'a, carea lui i-place.

Altecum se are inse lucrulu cu meritalu cestiunei. Cestiunea este bisericésca, si in cestiuni de acésta natura biseric'a are cuventu; ér „Biseric'a si Scól'a,“ cá organu bisericescu are detorinti'a in astfeliu de casuri a face lumina si a aretá cari sunt principiile si doctrin'a bisericeii cu atât mai vertosu, cu cât in biseric'a vederile individuale numai atunci sunt indreptatite, cand ele emanéza si „corespundu invetiaturiloru principali ale lui Christos.“ (Vedi Siagun'a dreptulu canonicu § 4.)

Ei bine, esaminandu noi cele scrise de „Luminatoriulu“ in imputarea ce o face la adres'a consistoriului, — am aflatu, ca „Luminatoriulu“ néga in modu absolutu esistenti'a, si disputa indreptatirea dreptului canonicu alu bisericeii nóstre de a avé si elu cuventu intru resolvirea cestiuniloru ce se punu spre resolvire fururiloru nóstre bisericesci.

Va se dica dnii dela „Luminatoriulu“ au pusu pre chartia si au vestitu lumii o teoria, pre cât de usior esprimata, pre atât de grava in consecintie.

Si pentru cá se-ne luminamu asupra acestei teorii, si respective asupra intrebării de altecum resolvita in modu definitivu in biseric'a inca dela intemeierea ei, ca incât are dreptulu canonicu indreptatirea a vorbi asupra cestiuniloru bisericesci, — am deschisu de nou „magna charta libertatum,“ statutulu organicu, alu bisericeii nóstre autocefale romane, si in punctulu I alu dispușetiuniloru generale am aflatu urmatóri'a dispușetiune legala fundamentala:

„Biseric'a gr. or. romana din Ungari'a si Transilvani'a cá biseric'a autonoma dupa „dreptulu ei canonicu,“ garantata si prin art. de lege IX din 1868 — pre langa sustinerea pré inaltului dreptu de supraveghiare alu Maiestàtii Sale inviolabile — si-reguléza, administréza si conduce afacerile sale bisericesci, scolarie si fundationale.“ (Vedi statutulu org. dispușetiuni generale pct. I).

Astfeliu vorbesce legea, ér parintele acestei legi, fericitulu Metropolitu Siagun'a, in acelasi anu, in carele impreuna cu alesii clerului si poporului din Me-

tropoliei a datu bisericeii sale statutulu organicu, in acelasi anu 1868, repetimu, a depusu in manile clerului si poporului seu opulu seu principalu, la care a lucratu o viétia intréga, opulu intitulatu: „Compendiu de dreptulu canonicu;“ ér cand in anulu 1871, — va se dica dupa elaborarea si punerea in aplicare a statutului organicu — s'au implinitu 25 de ani, de cand marele Archiereu a luat asupra-si cârm'a bisericeii din Ardealu, — intréga biseric'a din Metropolia serbá jubileulu Archiereului mare — Densulu, care atât de multu si-a iubitu poporulu si biseric'a, — n'a aflatu altu daru mai pretiosu pentru clerulu si poporulu seu, decât o condica de canóne.

In diu'a serbării jubileului de 25 de ani ai Archipastoriei Sale, fericitulu Metropolitu Siagun'a esclamandu cu psalmistulu: „Facie picióreloru mele si lumina càrâriloru mele este legea t'a“ — a inavutitu literatur'a romana cu unu manualu de canóne, pre carele lu-preda clerului si poporului seu cu urmatórele cuvinte: „Astadi, cand clerulu si poporulu nostru credintiosu din Ardealu petrece in modu serbatorescu in si afara de bisericeii jubileulu acestoru douedieci si cincide ani, astadi, dicu, me insufletiesce vapai'a inimei mele, si provóca in mine acelu doru invapaiatu, cá se-Ti dedicu Tie, iubite cleru si poporu credinciosu alu Metropoliei nóstre nationale romane de relegea greco-resarítóna din Ungari'a si Transilvani'a, cartea acést'a scrisa de mine, si intitulata: „Enchiridionu, adeca: Carte manuale de Canóne ale unei, sante sobornicesci si apostolesci bisericeii,“ si a-Ti-o intinde cu asia doru mare si sinceru, precum cerbulu doresce spre isvórelé apeloru, cá dintrens'a asia se-te recreezi in religiunea, religiositatea si moralitatea Strabuniloru tei, precum cerbulu se recreéza din isvórelé apeloru, pentruca *Canónele bisericeii nóstre sunt compuse cu mare intielepciune si acomodate literii si spiritului invetiaturiloru celoru vecinice ale lui Christos, si incântéza folósele teoretice si practice ale Clerului si poporului credintiosu, càci ele cuprindu in sene invetiaturile luminatórie si civilisatórie pentru toti timpii*“ (Vedi Siagun'a Enchiridion de canóne in prefacia).

Astfeliu vorbesce marele Archiereu despre canónele bisericeii nóstre; si pre aceste canóne le dechiara dnii dela „Luminatoriulu“ „scormonite din pulberii eviloru trecuti;“ si totu despre aceste canóne adaoga dnii dela „Luminatoriulu,“ ca „ar fi unu lucru fórte tristu pentru credinciosii bisericeii gr. or. romane *daca pre noi si astadi ne-ar regulá canónele vechi, seau principiile loru si interpretarile loru din seculii trecuti*“ etc. (Vedi „Luminatoriulu“ Nrii 51 si 52 din anulu curentu).

Ore vorbindu despre unele si aceleasi canóne ale bisericeii nóstre care din doi va fi avendu dreptate, fericitulu Metropolitu Siaguna, seau dnii redactorii ai „Luminatoriului“

Lasandu respunsulu la acésta întrebare la apre-
tiarea onoratului publicu vomu merge înainte.

Biseric'a, diceam mai deunadi, nu este nici statu,
nici varmeghia, nici alta corporatiune de acestu soi;
ei este o institutiune divina, avendu temeli'a si bazele
ei de dezvoltare stabilite pentru toti timpii in cele
patru evanghelii si in asiediemintele ei canonice primi-
tive asia, precum le aflamu normate prin canónele
sinódeloru ecumenice si locale din cei dantai 8 se-
cli ai vietii si erei crestine; ér dezvoltarea ulterioára
a legislatiunei nóstre bisericesci numai in cadrulu a-
cestoru canóne este permisa si possibila.

Pareri individuale si doctrine contrarie spiritu-
lui celoru patru evanghelii, precum si normeleru sean
dispusetiuniloru canonice in biserica sub nici unu fe-
liu de imprejurári nu sunt permise. Si pentru a pre-
veni, cá se nu se ivésca in biserica astfelu de pareri si
teorii contrarie spiritului bisericeii, fericitul Metr.
Siagun'a totu in acelasi anu, in carele a investitu bi-
seric'a s'a cu statutulu organicu, — a scrisu in Drep-
tulu seu canonicu cá si cinosura urmatórele: „juris-
prudenti'a canonica (cunóscerea canóneloru si a drep-
tului canonicu) este necesaria si pentru crestinií car-
turari, onoratori si dignitari fara deosebire, pentruca
sunt chiamati a luá parte la adunári bisericesci; si
este invederatu, ca au debuintia de sciinti'a dreptului
canonicu, cá de *unu indreptariu legiuitu si siguru
pentru deslegarea problemeleru, ce se tractéza la
acele adunári bisericesci* (Vedi Siagun'a dreptulu
canonicu).

Ajungi aici si dupa tóte cele citate, cari nu
sunt pareri individuale, ci doctrine nealterabile ale
bisericeii, asia credem noi, ca avem deplina dreptate
pentru a constatá, ca atunci, cand comisiunea consisto-
riala, cá mandataria a unui foru bisericescu in o ces-
tiune de organizare bisericesca si-a intemeiatu propu-
nerile sale pre canóne, nu numai ca nu a luatú „o
pornire gresita,“ cum afirma „Luminatoriulu;“ ci
tocma din contra si-a implinitu detorinti'a cu consi-
cientiositatea, ce o reclamá dela dens'a cestiunea, de
care a s'a ocupatu; ér cand consistoriulu plenariu a-
radanu in unanimitate, si respective cu esceptiunea
votului dlui asesoru Paul Rotariu si-a intemeiatu con-
clusulu seu citatu mai sus pre canóne, asia credem
noi, ca a efeptuitu unu actu, carele numai astfelu
este permisú si posibilu pana atunci, pana cand sun-
tem biserica ortodoxa, si sustámu pre bas'a canóne-
loru si a statutului organicu.

Terminandu vomu mai aminti numai o singura
impregiurare, si anume: teori'a de „libertate“ si
„despotismu,“ cuprinsa iu articulu „Luminatoriului.“
Si in punctulu acest'a credemu, ca este de ajunsu a
constatá, ca libertatea constitutionala numai astfelu
este aperata pre deplinu contra oricarui atacu, daca
prin legi si dispusetiuni fiecarui factoru indreptatitu
i-se da, si i-se lasa ceea ce este alu lui, — si daca
fiecare factoru si-esercéza nealteratu drepturile si de-

torintiele, carele i-le norméza legea; ér conclusulu
consistorialu atât de aspru combatutu de „Luminato-
riulu“ numai acést'a o pretinde, si anume: cá cestiu-
nile, cari dupa canóne si statutulu organicu sunt a-se
resolvi in modu definitivu prin consistoriele eparchiale,
prin acestea se-se resolvésca, — pentruca „functiunile
membriloru constitutivi din organismulu Bisericeii nu
potu veni unulu cu altulu in nici o colisiune numai
pana atunci, pana cand fiecare va seversí actiunea s'a
potrivita pasetiunei si indetorirei sale; pentruca pre-
cum in trupulu omenescu madularile sunt feliurite;
si actiunile lorú sunt normate prin un'a si aceasi
lege vecinica, si de aceea nu vinu intre si cu sine
in nici o colisiune: asia si in trupulu bisericescu
membri sunt feliuriti, precum si actiunile lorú sunt
feliurite, fiindca inse actiunile lorú sunt normate in
sant'a Scriptura si in Canóne sub unu Capu Chris-
tosu: pentru aceea actiunile lorú feliurite nu potú
veni la olalta in nici o colisiune, pana cand membrii
functionéza in consonantia cu sant'a Scriptura si cu
canónele.“ (Vedi Siagun'a Dreptulu canonicu § 134).

„Libertatea“ atât de multu accentuata, de dnii
dela „Luminatoriulu“ nici in biserica, nici in alta
societate bine organizata nu insemnéza — „a face
cine ceea ce vrea, si cum lui i-place“, precum voiesce
a-o interpretá „Luminatoriulu,“ pentruca acést'a con-
duce directe la anarchia; ci libertatea in viéti'a
constitutionala insemnéza numai a-te supune legii,
pre carea ti-o ai datú si in cadrulu legii a face
binele; si numai omulu, carele lucra in directiune
contraria inclina spre „despotismu“. „Despotu“ este
in biserica numai omulu, care tientesce a imbórdá le-
gile si canónele positive, ér nu celuce le sustiene in
santieni'a lorú.

De aceea dicem si noi cu „Fói'a diecesana“ ca
celuce voiesce a-si impune „parerea s'a individuala“
principieloru vecinice ale bisericeii, precum facu dnii
dela „Luminatoriulu“, acela „nu edifica, ci daríma“
Vom reveni.

Despre immaterialitatea si unitatea sufletului omenescu.

(Continuare.)

III.

Din acestea se vede apriatu, ca materialismulu nu
cunósce fiintia spirituala. Ce numimu noi sufletu, aceea
dupa stipulatiunile sale nu e altcev'a decât creerii, in a
caroru constructiune propria zace enigm'a actiun lorú
psichice. Independinti'a principiului de viéti'a spirituala de
substratulu materialu considerandu-o de absurditate, o de-
néga simplaminte. Referitoriu la acést'a dice Büchner ur-
matórele: „Die Seelenfunction ist nur eine besondere
Ausrüstungsweise der Lebenskraft, bedingt durch die eigent-
hümliche Construction der Gehirnmaterialitaet. Dieselbe
Kraft, die durch den Magen verdaut, denkt durch das Ge-
hirn Alles Gefaselt, welches die philosophischen Psycholo-
gen von der Selbstaeendigkeit des menschlichen Geistes
und von seiner Unabhaengigkeit von seinem materiellen
Substrat bis da vorgebracht haben, erscheint der Macht

der Thatsachen gegenüber als völligwerthlos. (Kraft und Stoff p. 122.) — Mai lamuritu, dar deodata mai cu mare cinismu nici ca se pôte vorbi.

Despre originea percepțiunii sustiene materialismulu, ca aceea se produce prin observarea sensitivă, că uniculu factoru alu seu. Sensulu adeca e uniculu mijlocitoriu între obiectu și funcțiunea creeriloru. Obiectulu pune în lucrare organulu sensului, ér acest'a primindu impresiunea facuta o conduce cu ajutoriulu nervului respectivu la creeri, pre cari îi-escita spre funcțiune, ér acest'a în rezultatulu seu produce întipuirea obiectului aceluia, care a impresionatu sensulu. Din caus'a acest'a acelu cugetu, care nu se referesce la obiectu sensibilu, nu pôte avé valóre obiectivă. Astfelu materialismulu nu recunósce lucruri, respective lucruri transcendentele, ce prin cele cincî sensuri ale omului nu se potu cuprinde séu percipiá: tóta speculatiunea nu e alt-cev'a decât o fantasteria ridiculă, ér cugetarea despre idealitate este numai productulu unor creeri alterati.

b) *Spiritualismulu.*

Spiritualismulu stabilescé în contr'a materialismului:

Sufletulu este o substantia simplă și imaterială, deosebită în modu esentialu de corpulu nostru organicu, adeca o fiintă spiriutală.

Tes'a acest'a apoi o resolvesce: negative și positive. Negative aréta, ca sufletulu 1) nu pôte fi identicu cu corpulu nostru, 2) nici productulu complicatelor influențiarî reciprocé ale poteriloru fizice și chemice nu pôte fi. Ér positive demustă, cumca consciinț'a de sine, ratiunea și voinț'a sunt astfelu de factori în viét'a spiriutală, cari prin manifestatiunile lorú indegetéza apriatu la unu principiu imaterialu.

A) *Demustrarea negativă.*

1. Sufletulu este principiulu fenomenelor fizice și în genere principiulu de viét'a alu corpului nostru. Dar acelu principiu, care da viét'a corpului, nu pôte fi materialu, pentruca altcum n'ampoté întielege, cum de nu are totu corpulu viét'a. Argumentulu acest'a lu-esprima stlu Augustin astfelu: „Jam tu melior es, tibi dico anima, quoniam tu vegetas molem corporis tui, praebens ei vitam quod nullum corpus, praestat corpori.“ Conf. lib. X. — De alta parte fisiologii dechiara de faptu mai pre sus de orice indoéla ca corpulu nostru conform legiloru asimilatiunei și excretiunei este supusu unei schimbări continue, așa încât dupa decursulu unui periodu anumitu de timpu va consiste cu totul din elemente materiale noui. Déca acum sufletulu, că principiu de viét'a, nu s'ar deosebi în modu esentialu de corp, ar trebui și elu să se schimbe neconditionatu, la ce inse consciinț'a noastră de sine contradice cu resolutiune, ceea ce adeveresce fara de'ndoéla identitatea personalității noastre, în urmarea carei'a noi în esintia remanemu totu acei'a, pe langa tóta schimbarea neîntreruptă a corpului. Identitatea personalității nostre dovedesce deci, ca esista în noi afara de corpulu schimbatoriu unu principiu mai'naltu, care nu e subordonatu unei schimbări mai esentiale, și astfelu remane continuu totu același. Deórece apoi principiulu acest'a, ce forméza bas'a permanentă a identității nostre personale, nu pôte fi alt-cev'a, decât sufletulu, resulta, ca corpulu nu se pôte considerá de identicu cu sufletulu.

2. Sufletulu nu pôte fi nici productulu complicatelor iniriurî imprumutate ale poteriloru fizice și chemice. — Imposibilitatea acest'a se vede mai alesu din contrastulu ce se afla între corpurile organice și neorganice, care consta în diferinț'a moduriloru de nascere și subsistinț'a,

de formatiune și conservare propria a feluritelorú creaturi. Se deosebesce aceste în privinț'a nascerii și subsistinției, pentruca corpurile organice se producú numai prin generatiune, apoi numai prin ganeratiune continua potú și subsiste; pe cand corpurile neorganice își — multiamescu nascerea lorú conlucrării casuale a poteriloru naturali, ér subsistinț'a lorú nu depinde dela generatiune, ci numai dela o împrejurare favorabilă esterna. — Diferu mai de parte în privinț'a modului de formatiune și conservare propria, din caus'a, ca corpurile organice se forméza tot-déun'a din embrionu pe bas'a poterii vitale din trensulu, și se desvólta graduatu pana la óre-care marime delimitată de natura. Conservarea propria inse se efeptuesce prin departarea poterii întrebuintate și prin parimirea și asimilatiunea materiei noue în desvöltarea lorú: pana ce formatiunea corpuriloru neorganice se întâmplă prin alaturarea catra-o-laltă a elementelorú materiali omogene; ér conservarea lorú propria consta din o luptă perpetuă contr'a influinției poteriloru esterne. — Întrebămu deci acum, ca ce forméza bas'a acestui contrastu? Fara'ndoéla diferinț'a cea esentială, ce esista între poterile active ale corpuriloru organice și neorganice. De aci apoi urméza, ca poterile fizice și chemice nu potú jucá de sene rolú în natur'a organică și neorganică, căci în casulu acest'a ar trebui se presupunemu, ca și funcțiunea vitală stă sub influinț'a poteriloru fizice și chemice, ce inse nu se pôte: pe de o parte din motivu, ca acést'a ar însemná a caută esplicatiunea duoru lucruri contrarie în un'a și aceea-si causa; ér pe de alta parte totu din motivu, ca în actiunile poteriloru fizice și chemice se manifesta tot-déun'a și pretotindenea unu mecanismu mortu, deci nu dămu nici de urm'a unei funcțiuni vitale în cerculu lorú de influinț'a. Chemicii în privinț'a acest'a dau dovedile cele mai eclatante. Ei adeca știu, se discompuna ori ce corp organicu în elementele sale constitutive, dar pana acum încă nici unui'a nu i-a succésu că din aceste elemente se produca pe cale chimică unu organismu nou. Nici nu îi va succede nici odată precum recunoscu acést'a și cei mai escelenti reprezentanti ai știinției chimice. — Nepotendune deci esplică funcțiunile vitale nici dint'r'o combinatiune a poteriloru fizice și chemice, trebuie se conchidemu, ca în corpurile organice dominéza o potéré cu totul deosebită de poterile fizice și chemice, desvólta inse o funcțiune ce difere în modu esentialu de funcțiunea poteriloru mentionate. Fiindu poterea acest'a poterea vitală, care în omu se reduce la sufletu, urméza deci de sine, ca sufletulu nu pôte fi productulu combinatiuniloru séu influințielorú reciproce ale poteriloru fizice și chemice.

B) *Demustrarea pozitivă.*

1. Consciinț'a de sine. — Acést'a încă senguza dovedesce imaterialitatea sufletului, căci pe ce se întemeiéza consciinț'a de sine? Cand omulu știu nu numai ca cugetă, ci ca elu însuși cugetă, atunci vine la cunoscinț'a esistinției sale proprie. De aci resulta, ca consciinț'a de sine se întemeiéza pe reflectarea cugetării asupr'a-si și pe reflectarea cugetării imediate asupr'a subiectului seu propriu. Esintia consciinției de sine o forméza deci o immanentia duplă. Un'a e reflectiunea că funcțiune, ce remane din launtru subiectului seu; cealaltă e identitatea subiectului și a obiectului de cugetare, încât totu din același eu provine cugetarea, pe carele se reflectéza acést'a. Se nasce acum întrebarea, ca pôte óre se esiste atare funcțiune immanentă într'unu principiu, a carui actiune ar fi legată de materia? Dicem ca nu, deórece actiunea materială fia acést'a cât de perfectă, produce tot-déun'a unu efectu, ce zace, afara de cerculu seu (a actiunei) și asupr'a-si nu se pôte reflectá. Lips'a totală a

reflecșiunii în sfer'a materiei e aceea enigma, pe care materialismulu cu tóte fráselle sale nu si-o póte deslegá, ci e silitu a recunósce esistenți'a conscienței de sine. Dar acést'a nici ca se póte altcum; căci déca sufletulu ar fi eschisivu numai o fiintia materiala, si cugetarea funcțiunea fiziologica a creeriloru, atunci consciinți'a de sine ar remané intru adevéru o enigma neesplicabila pentru noi. Inse tocmai de aceea, consecinți'a logica pretinde riguros, cá la omu se suscepemu unu atare principiu, pe bas'a carui'a se se póta esplicá consciinți'a de sine. Cumca consciinți'a de sine nu póte fi rezultatulu actiunii material, acést'a déjá o scimú; prin urmare esplicatiunea s'a nu e permisú se-o cautámu intr'unu principiu materialu óre-care, ci necesarminte trebuie se suscepemu unu astfelu de principiu, care difere în modu esentialu de materia. Déorece inse acelu principiu, pe a carui basa trebuie consciinți'a de sine esplicata, numai asia se deosebesce esentialu de materia, déca póte funcționá independentu de acést'a: atunci trebuie se conchidemu, ca acelu principiu póte fi numai de substantia spirituala, căci eschisivu numai substanti'a spirituala posedé aceea însusire, în urmarea carei'a póte funcționá si fara substratu materialu. Consciinți'a de sine deci, cá productulu funcțiunii immateriali indegetéza apriatu la o substantia spirituala. Acést'a substantia spirituala inse e tocmai sufletulu.

2. Ratiunea. — Cumca cugetarea, cá actiune a ratiunii este o funcțiune immateriala, si ca prin urmare si acelu principiu, care în cugetare se manifesta cá subiectu e independentu de materia în privinți'a esistenței sale, acést'a o demústrá a) acelu faptu nedisputaveru, ca omulu e capace de a cunósce afara de obiecte sensibile si lucruri suprasensuali, spirituali, precum sunt: legea, puterea, virtutea, intieleptiunea, Ddieu s. a. Facultatea cunóscrei omenesci se desface adeca în dóue ramuri: în sensu si ratiune. Sensulu cuprinde fenomenele esterne, deci cerculu seu de influința se estinde asupr'a obiectelor sensibile; ratiunea din contra cuprinde aceea, ce sta în reportu cu sensulu, deci sfer'a s'a de activitate se estinde asupr'a lucrurilor suprasensuali. Obvine acum întrebarea, ca prin ce funcțiune se produce notiunea sensitiva, si prin care cea intelectiva? — Sensulu standu în legatura cu organulu numai asia póte intui obiectulu, déca acést'a impresionéza mái nainte organulu, prin care impressiune se escita funcțiunea sensului si acést'a apoi produce intipuirea obiectului percipiatu. Déorece inse organulu unui sensu póte fi impresionatu numai prin obiectulu materialu, resulta de sine, ca si funcțiunea sensului produsa prin acést'a impresionare póte fi numai materiala, căci e imposibilu, ca caus'a se produca atare efectu, de care se se deosebésca cu totulu. Standu lucrulu astfelu, este fórté naturalu, ca sensulu e incapace a percipiá lucruri suprasensuali, pentrucá acestea cá immateriali nu potu se impresioneze organele sensuali. Déca inse în urmarea acesteia notiunea lucrurilor suprasensuali nu póte se fia rezultatulu funcțiunii material, atunci conform acelei legi neconditionate, dupa care notiunea trebuie se coresponda naturei funcțiunii acelei'a, din care funcțiune resulta notiunea, trebuie se conchidemu, ca cugetarea prin care se produce tocmai notiunea lucrurilor suprasensuali e independenta de materia, adeca e o funcțiune immateriala. Căci déca presupunemu, ca cugetarea ar fi o funcțiune materiala, atunci lucrurile suprasensuali ar fi pentru dens'a tocmai asia de neapropiavere, cá si pentru sensu, care cá organu materialu póte stá numai cu cele materiale în reportu. Cugetarea în urmarea acesteia întocmai cá si sensulu, ar poté produce numai notiunea obiectelor material sensuali. Cugetarea deci e o funcțiune immate-

rialu, astfelu dara si sufletulu, care în cugetare se manifestá cá subiectu, trebuie se fia immaterialu.

Totu acést'a o demústrá b) acelu faptu, ca obiectele sensibile nu le cuprindemu numai dupa materialitate si individualitate, ci le cunóschemu si dupa generalitatea si esinti'a lorú. — Icón'a abstracta a esentialului e conceptulu, care e rezultatulu funcțiunii mentale. Prin urmare, esinti'a obiectelor sensuali adeca generalitatea nu o cunóschemu de dupa sensu, ci de dupa ratiune. Conceptulu esistenței e primulu, pe carele ratiunea în obiectele sensibile lu cunósce de generalu. Fara de acést'a ratiunea nu póte formá alt conceptu, déorece tóte celelalte concepte determina mái de aprópe conceptulu esistenței. S'ar însielá inse acél'a, carele ar cugetá, ca conceptulu esistenței si prin urmare si celelalte concepte se producu prin simplificarea intipuiriloru sensuali. Căci déca vreunu obiectu ni-lu irnaginámu în fórm'a intipuirii sensuali, si ne conservámu numai contienutul intipuirii, atunci ori si cum lu-vomu simplificá, abstragendu-i colórea, marimea, fórm'a s. a. pana la estrem'a simplificare remane totu numai intipuire sensuala, adeca estensiune simpla, si nici când intipuire intelectiva adeca esistenți'a. Numai atunci, déca ne intipuiemu obiectulu sensibilu în fórm'a conceptului potemu se ajungemu la conceptulu simplu alu esistenței asia, ca vomu abstrage tóte notele conceptului; dar numai de aceea potemu se ajungemu la densulu, déorece acelu conceptu, din care am purcesu ii-servesce de basa. — Acést'a se vede si mái lamuritu, déca în loculu esistenței luámu conceptulu vietii. Pe acestu conceptu lu-cuprinde în sine ori ce intipuire intelectuala, ce se referescé la fiinti'a vietituitoare. Ce ofere inse sensulu, din care am poté dobendi conceptulu acést'a? Sensulu obsérva miscarea, dar numai pe cea esterna. Déca noi inse cunóschemu în fiinti'a miscatóre pe cea vietituitoare, atunci, gandimu si aceea, ca acést'a fiintia ce se misca, se misca pe sine insasi; miscarea esterna o reducemu deci la fiinti'a vietituitoare, cá la caus'a s'a, adeca bas'a reala a miscara o punemu în fiinti'a vietituitoare insasi, la carea se manifesta miscareii. Ore exista atare intipuire sensuala a miscarei, prin simplificarea carei'a am poté ajunge la conceptulu „miscarii de sine“; séu nu trebuie ratiunea, spre a poté cuprinde aceea, se reduca fenomenulu sensuala la bas'a s'a suprasensuala? Deci nu e dreptu, ca ni procurámu conceptele prin simplificarea intipuiriloru sensuali, ci acelea se producu numai astfelu: ca ratiunea cunósce în lucruri aceea, la ce sensulu nu póte strebate si la aceea, cá la bas'a s'a reduce fenomenulu sensuala. — Aseminea s'ar însielá acél'a, care ar considerá icón'a comuna si conceptulu de lucruri adecuate.

Icón'a comuna, carea în imaginatiunea nóstra se forméza prin privirea mai multor obiecte omogene, si sémana cu tóte obiectele observate, fara cá se coresponda unui'a de totu, — sémana intru atât'a cu conceptulu, încât prin aceea se potu cunósce individii diferiti ai unei si aceleiasi specie. Cu tóte acestea inse icón'a comuna remane numai o intipuire individuala, fiindu intipuire sensuala. Cá atare adeca nu se baséza pe unu principiu immaterialu, cá materialu se produca o astfelu de intipuire, care se nu fia materiala si prin urmare individuala. Icón'a comuna de si posedé coloritul generalității intru atât'a încât nu contine totu aceea, ce în realitate apare pe obiectu; dar aceea ce contine, fia multu ori putienu, e totdéun'a determinatu, adeca are caracterulu individualității. Astfelu déca cugetámu asupr'a vre-unui obiectu, d. e. turnu, atunci vomu avé icón'a acéstui'a în imaginatiunea nóstra, Icón'a acést'a de altmintrelea se fia ori cât de obscura si neprecisa, remane totu numai intipuire individuala, si cá atare contine o marime, o forma, o colórea

determinata. Deci precum e posibilu de o parte, ca totu aceea, ce icón'a acést'a impreunéza in sine, sè se observe si pe unu turnu realu, asia de alta parte potu esiste mai multe si atari turnuri reali, pe cari acelea se obvina altcum. Despre conceptu inse sta tocmai contrariulu. Acést'a nu contine marime, séu latime, forma, séu colóre anumita, ci numai aceea ce se tiene de esinti'a turnului. Pentru ce apoi contienutul seu, precum se cugeta nici nu se póte realisá. Acést'a se póte intemplá numai atunci, déca contienutul seu (a conceptului) se aduce in legatura cu determinatiuni mai de aprópe. Deórece inse o intipuire devene intru adeveru generala numai prin aceea ca-si esprima esinti'a : pentru aceea icón'a comuna, de si posede coloritul generalitáti, dar prin aceea nu e inca icón'a abstracta a esintiei, si nu se póte considerá de egala in valóre cu conceptulu. Déca inse proprietatea esentiala a conceptului e aceea, ca represinta generalitatea in obiecte, atunci póte se fia productulu unui atare principiu, care e legatu de organu cá si sensulu, pentruca acést'a sta numai cu esistinti'a individuala in reportu ; ci unui principiu, care in sine functionéza liberu, adecaa in actiunea s'a nu e legatu de subiectu materialu.

3. V o i ' a. — Facultatea straduitóre a omului inca se imparte in dóne párti: in sensuala ce misca numai in jurulu corpului ; obiectulu ei deci e bunulu sensualu si actiunea s'a o caracteriséza necesitatea. Facultatea nisuintiei spritiuali, séu voi'a din contrá, se estinde asupr'a tuturor lucrurilor, ce ratiunea póte cunoáce ; obiectulu seu este deci bunulu generalu, si functiunea s'a o caracteriséza libertatea. Cumca voi'a cá facultate straduitóre spiritala póte numai pe substantia immateriala se fia intemeiata, acést'a se'nvederéza atát din obiectulu, cât si din libertatea s'a.

(Va urmá.)

ANUNCIU.

Inscrierile eleviloru in *institutulu pedagogico-teologicu gr. orientalu din Aradu*, pentru anulu scolasticu 1887/8 se vor efeptuí in dilele : 1, 2 si 3 Septemvre calendariulu nou anulu curentu, in órele dela 9—12 inainte de amédi in cancelari'a directiunei institutului. Totu in numitele dile in órele dela 3—6 dupa amédi se voru tiené esamenele de repetitiune cu elevii indreptatiti a cere admiterea la aceste esamene conform regulamentulu institutului.

Duminea in 4. Septemvre c. n. a. c. se va tienea in biserie'a catedrala docsologi'a pentru inceputulu anului scolasticu, precum si santirea apei in seminariulu diecesanu ; ér Luni in 5 Septemvre se vor incepe prelegerile.

Datu in Aradu in 4. Augustu 1887.

Directiunea institutului pedagogico-teologicu gr. orient. din Arad.

D i v e r s e.

* *Himenu.* Domnulu *Ioanu Rocsin* apotecariu in Aradu la 23 l. c. n. si-a incerdintia de fiitóre socia pre amabil'a domnisióra *Nin'a Karacsonyi* din Hatiegu. Lipoftimu fericire completa!

* *Anunciu bibliograficu.* Prin intimatulu Inaltului Ministeriu regiu ungaru de culte si instructiune publica emanatu sub dto 24 Iunie a. c. Nru 16524 s'a a-

probatu pentru usulu scólelorn urmatórele cárti : „Antai'a carte de lectura si invetiatura pentru scólele poporale romane,“ si „A dóu'a carte de lectura si invetiatura.“ ambe de *Ioanu Popescu*, profesoru la seminariulu archidiecesanu din Sibiu. Recomendámu in deosebita atentiune a dloru invetiatori ambe aceste cárti cu atát mai vertosu, cu cât ele corespundu pre deplin tuturoru recerintieloru pedagogice si metodice.

* *Necrologu.* La 25 Iuliu a. c. a repausatu in *Balalení* — comuna apartienatóre cá filia la parochi'a matre *Totoreni*, in tractulu protopresviteralu Vascon — plugariulu *Vasilie Laz'a* senior, in etate de 68 ani, si in alu 48 lea anu alu fericitei sale casatorii ; lasandu in doiiu pre soci'a s'a *Varvar'a Zah'a*, pre unu fiu si o fiica, nepoti, nepóte si numerosi consengeni. Repausatulu, pentru insusirile sale frumóve ce-lu caracterisau, a fost unulu dintre cei mai antai barbasti din parochia ; omu cu frie'a lui Ddiea, diligentu, trédiu, binecumpetatu, mai pre susu a fostu unu crestinu evlaviosu ; carele si pana ce a fostu in viétia a inavutitu sant'a biserica cu ornate si alte re-cuisite necesarii ; éra devotiunea sa, catra religi'a si limb'a sa stramosiéscá, o-a documentatu mai vertos prin aceea, ca inainte de mórtea sa — in contielegere cu bun'a sa socia *Varvara Zaha* — a donatu pe *sém'a santei biserici si a scólei din locu o suma de 200 flor. v. a.* ; dispunendu, ca acést'a suma se formeze o fundatiune bisericéscá — scolara ; avendu a se capitalizá si a se spori incepundu de acuma in diece ani ; éra dela acestu restimpu in coló, din percente a se acoperi lipsele obveniende a le biserice si a scólei din locu. Pentru aceste fápte bune crestinesci ragamu pre atotputerniculu Ddieu, ca pre repausatulu se-lu odichnéscá intru fericirea dreptiloru ; éra pre veduv'a *Varvara* impreuna cu famili'a se-i mangaia. Innumele comitetului parochialu : I. F. preotu.

Concursu.

Pentru distribuirea a unui, eventualu done stiependii de câte 200 fl., din fundatiunea „*Elena Ghiba Birt'a*,“ se escrie concursu pana in 15/27 Septemvre a. c.

In sensulu testamentului, la aceste stiependii, au dreptulu a recurge numai tineri cari studiéza cu succesu bunu la vre-o scóla publica, si suntu de religiunea gr. or. si de nationalitate romana séu gréca, din comitatele : Arad, Bihor, Bichisiu si Cianad, si ai caroru parinti n'ar fi in stare a-i sustiené la studii.

Rudenille fericitei fundatórevor avé preferintia.

Rocurentii au a-si inaintá subscrisului, petitiunile lor, proviedute cu recerutele dovedi, pana la terminulu mai sus aretatu.

Aradu, 15/27 Augustu 1887.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopulu Aradului,
cá pres. comitetulu fundationalu.

Pe statiunea invetiatoréscá dela scól'a gr. or. romana din comun'a *Cloiru*, devenita vacanta, cu acést'a se publica concursu cu terminu de alegere pe 20. Sept. v. (2. Octobre n.) 1887.

Emolumintele incopeiate cu postulu atinsu sunt urmatórele :

- 1) Salariu in bani gat'a 170 fl.
- 2) 22 jugere pamentu aratoriu de calitate buna.
- 3) Intravilanu la scóla cu gradina de legumi de 825 stangeni quadrati.
- 4) 32 metri lemne de focu, de unde are a se incaldi si scól'a.
- 5) Cuartiru liberu la scóla, care consta din dóne odai de locuintia, camera, podu precum si grajdu.

Dela recurenti se recere, ca pe langa cualificatiunea legala prescisa in statutulu organicu, se fi absolvatu cu succesu bunu celu putienu 4 clase gimnasiale ori reale, afara de aceea se aiba desteritate in cantarile bisericesci si tipicu, precum si capacitate suficienta pentru infintia-rea si conducerea unui coru vocalu.

Recurentii au a-si substerne, recurselu lor (adresate comitetului parochialu) Reverendisimului Domnu protopresbiteru alu Aradului Moise Bocsianu, cá inspectoru scolaru celu multu pana in diu'a penultim'a a alegerii; — si a se presentá intru o dumineca séu serbatóre la sant'a biserica pentru a-si manifestá desteritatea in celea rituale bisericesci.

Ciciru 12/24. Iuliu 1887.

Comitetulu parochialu.

Contielesu cu: MOISE BOCSIANU, m. p. insp. scl. cerc.

—□—

Pentru deplinera definitiva a parochiei de a II-a-clasa din **Siumuschesiu**, ingremeiata in Cott. Arad. Protopresbiteratu Boros-Ineului, se escrie concursu cu terminu de alegera pe **23. Augustu st. v. a. c.**

Emolumintele sunt:

- 1) Cas'a parochiala cu alte apartinentie pretiuita anualminte 50 fl.
- 2) Un'a sessinne pamentu estimata anulminte la 128 fl.
- 3) Venitele stolari anualminte 249 fl. 50 cr.
- 4) Emolumintelu in naturalie vulgo biru anualminte estimate in 240 fl.

Alte prestatiuni sigure 30 fl. la olalta computate dau sum'a de 687 fl. 57 cr.

Recurentii vor avé recurselu lor instruite conform stat. org. si adresate Comitetalui parochialu din Siumuschesiu, ale trimite subscrisului Ppresviteru pana la 22. Augustu. in Borosjenó avendu pana la alegere a-se presentá in biserica din Siumuschesiu, spre a-si aratá desteritatea in cele bisericeci.

Siumuschesiu 4. Iuliu 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Ppresv. tract. IOANU CORNEA, m. p.

—□—

Conformu decisului Comitetalui parochialu din **Pilu-mare**, dtto 19. Iuliu 1887 pentru deplinera definitiva a postulu de invetiatorésa la scól'a de fete din locu, — cu acést'a se deschide concursu, cu terminu de alegere pe Dumineca din **30. Augustu st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: 1) 300 fl. v. a. bani gat'a, plati in rate de 3 luni 2) 2 orgii de lemne de focu, pentru folosulu propriu a invetiatoresci 3) Cortelu liberu cu gradina de legumi. — si prospectu de inbunatatirea salariului.

Recurselu provédiute cu documintelu necessarii, si adresate catra Comitetalu parochialu din Pilu-mare, pana in 25. Augustu st. v. suntu a se trimite la Dnulu protopopu si Inspectoru cercualu de scóle Petru Chirilescu, in Kétegyháza. éra voitórele de a dobândi acést'a statiune, pana la diu'a alegerii au de a-se presentá in fati'a loculu Pilu, pentru de a-si face cunoscuta persón'a si alte stári inpregiuru.

Datu in Chitighazu, la 30. Iuliu 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: PETRU CHIRILESCU, m. p. protopresv. si inspectoru scolaru.

—□—

Pentru deplinera postulu de invetiatoriu la scól'a paralela rom. gr. or. conf. din **Belintiu**, se escrie concursulu cu terminu de alegere pe **13/25. Septemvre a. c.**

Emolumintele sunt: in bani gat'a 300 fl. in naturalie

1½ jugeru pamentu aratoriu, locuinta libera cu ½ jugeru gradina intravilana; 32 metri de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a; pentru scripturistica si conferintie 10 fl. si cate 40 cr. dela inmormentari, cand i-este rendulu a fi chiamatu.

Recurselu ajustate, conform presciseloru statutulu organicu si cu atestatul despre depunerea esamenului din limb'a magiara, sunt a se tramite parintelni protopresbiteru tractualu Georgiu Greciunescu, in Belincz p. u. Kiszetó; avendu recurentii in vre-o dumineca ori serbatóre a se presentá in biserica locala, spre a-si aratá desteritatea in cantari si tipiculu bisericescu. Cei deprinsi in art'a musicala in cât se póta dirige si conduce corulu vocalu vor fi preferiti.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. protopresv. inspectoru scolaru.

—□—

Pentru statiunea din **Fenerisiu**. se escrie concursu pe langa urmatórele emoluminte:

- 1) In bani gat'a 120 fl. —
- 2) 12 cubule de bucate à 5 fl. cubulu 60 fl.
- 3) Siese stengini de lemne in pretiu de 60 fl.
- 4) Pamentulu scólei in pretiu de 20 fl.
- 5) Trei mesuri de pasula in pretiu 6 fl.
- 6) Din 120 portiuni de fenu 24 fl.
- 7) Din gradin'a scólei si cantoratu unu venitu de 20 fl. —

Doritorii de a ocupá acést'a statiune invetiatorésca carea are o dotatiune de 310 fl. v. a. suntu avisati a-si ascerne petitiunile la adres'a comitetului parochialu Pré On. Dnu Eli'a Mog'a protopresbiteru pana la 5. Sept. — éra in 6. Septemvre va fi alegerea avendu in caresiv'a dumineca séu serbatóre a se presentá pana la alegere la s. biserica din locu.

Datu in Beiusiu 30. Iulie 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu; ELI'A MOG'A, m. p. Protopresbiterulu Beinsului.

—□—

Pentru statiunea invetiatorésca vacanta din **Slatin'a**, in cerculu inspectoralu alu Buteniloru prin acést'a se escrie concursu cu terminulu de alegere la **30. August a. c.**

Venitele incopciate de acést'a statiune suntu a) in bani gat'a 100 fl. — b) 10 sinice bucate — c) 10 stengini lemne — d) ¼ pamentu aratoriu — e) veniturile dela inmormentari — f) quartiru si gradina de legumi, cari veniture pe anulu acést'a au a se impartí cu veduv'a si cu orfani remasi de reposatului invetiatoriu Iosifu Morariu.

Recurentii au a se presentá naintea poporului si a produce atestatele necesarie.

Slatin'a, la 1. Augustu 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: CONSTANTINU GURBANU, m. p. protopresv. inspect. cerc. de scóle.

—□—

Pentru deplinera veduvitei nóstre parochii din **Chisdia**, in protopopiatul Lipovei, cu care este impreunat si postul invetiatoresc, se escrie concursu cu terminu de **30 de dile dela prim'a publicare.**

Emolumentele sunt: un'a sessiune parochiala, stolele indatinat, câte 80. cruceri si 15 litre bucate de fiecare casa, si un ajutoriu de 100 fl. dela consistoriu.

Recurentii au se-si inaintea recurselu lor la consistoriu subscris, pana la terminulu de sus.

Consistoriul gr. or. al Aradului din siedinti'a s'a de-
la 17. Iulie 1887.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopul Aradului.

—□—

Pre bas'a decisului adus in puterea §. 63. din stat.
org. in siedinti'a comitetului protopresbiteralu gr. or. rom.
al Lugosului tiena in 5. Martie 1887. in Lugosiu si in
urm'a aprobarei Vener. Cons. dieces. dto 8. Maiu 1887.
Nr. 386. B. prin acést'a se escrie concursu pentru postulu
de protopresbiteru roman gr. or. in tractulu **Lugosului.**

I. Competentii au se dovedésca cumcá posedu mi-
nimum calificatiunea normata in §. 15. lit. a) din regula-
mentul pentru parochii, dela clas'a I-a. Voru fi preferiti intre
asemenea calificatiune acel'a carele va comproba, ca a fa-
cut studiile sale la o facultate a unei Universitatii teolo-
gice si a obtienut gradulu de Dr. in teologia séu a frec-
ventatu la o Universitate studii filosofice séu juridice.

II. Emolumintele impreunate cu acestu postusunt :

1. Dotatiunea impreunata cu parochi'a protopresbite-
rala constatore a) din cele 2 sesiuni paroch. folosite mai
nainte de in Dlu adormitu protopresb. George Pesteanu si
parochul Alecsandru Ursulescu, care dotatiune se va assi-
gná intréga dupa espirarea anului intercalaru socotitu
dela repaosarea protopresbiterului resp. porochului mai
sus numitu.

2. Birulu protopresbiteralu anualu dela preoti con-
form punctului 32. din rescriptulu declaratoriu iliric.

3. Tacsele pentru siedulele de cununia dupa usulu
si in mesur'a de pana acuma, dela cei mai cu stare 2 fl.
v. a. dela ceialalti 1 fl.

4. Pausialulu de calatoria ce se va presta din par-
tea Vener. Consist. diecesanu anualu in suma de 200 fl.

Se observa cá escrierea de concursu pentru acestu
protopresbiteratu se face intre marginile dicisiunei consist.
din 15. Mai 1886. Nr. 416 B. publicata in Nr. 23. din
anul trecut alu „Foiei diecesane“ cu comunele insirate in
aceea decisiune.

Doritorii de a concurge la acestu postu, vor avé
a subterne Pré. On. D. Filip Adam, comisariu consist. de-
numit pentru conducerea actului electoralu si protopresbi-
teru in lám petitiunile lor recursuale instruite cá docu-
mente in forma autentica despre calificatiunea lor de
pana acuma in terminu de 30. de zile socotite dela prim'a
publicare a concursului in „Foi'a diecesana“ din Caran-
sebesiu,

Lugosiu, 20. Iulie 1887. v.

Comitetulu protopresbiteralu.

In contielegere cu : **FILIP ADAM**, m. p. comis. cons. si
protopresbiter in lam.

Se escrie concursu pentru deplinirea definitiva a
postului invetiatorescu dela class'a a II-a de baieti, si
pentru postulu de invetiatore la scól'a de fete, ambele in
opidulu **B-Comlosiu**, cu terminu de alegere pe **29 Augustu**
vechiu a. c.

Emolumintele impreunate cu postulu de invetiatoriu
la class'a a II-a de baieti sunt : a) in bani gata 500 fl.
v. a. ; b) 2 jugere catastrale pamentu aratoriu ; c) cvar-
turu liberu in edificulu scólei cu gradina de legumi ; d)
3 stengeni de paie pentru incalditu ; e) dela inmementari
unde va fi poffitu 40 cr.. v a.

Emolumintele invetiatorei dela scól'a de fete sunt :
(ani bani gata 300 fl. v. a. ; b) cvarturu liberu in edifi-
cifulu scólei cu gradina de legumi ; c) 3 stengeni de paie
pentru incalditu.

Dela recurenti se pretinde se produca tóte documen-
tele necesarii si testimoniulu de evalidatiune din limb'a
maghiara. — Cei apti pantru de a instrui corulu vocalu
voru fi preferiti.

Recurentii sunt avisati a-si trimitte recursurile ast-
felu instruite concernintelu inspectoru scolaru M. O.
Domnu Paulu Tempea in Nagy-Torák, cottulu Torontal.
pana in 27 Augustu vechiu a. c., si competentii la class'a
a II-a de baieti au sè se presenteze in vre-o Dumineca
seu serbatóre in St.-Biserica spre a-si arató desteritatea
in cantare si tipicu.

Din siedinti'a comitetului parochialu gr. or. romanu
din B.-Comlosiu tiena la 10 Maiu 1887.

Iulianu Bogdanu, m. p.
parochu, ases. cons. pres. com. parochialu.

In contielegere cu mine : **PAUL TEMPEA**, m. p. insp. scl.

—□—

Se escrie pentru ocuparea definitiva a statiunei inveti-
tatoresci vacante dela class'a I. din comun'a **Valcaniu**,
in inspectoratulu B.-Comlosiulu, cu terminulu de alegere
pe **30 Augustu vechiu a. c.**

Emolumintele anuale sunt : 1) salariu in bani 200
fl. v. a., 2) 40 meti grâu ; 3) 1½ jugeru pamentu aratoriu
estravilanu ; 4) paie de incalditu cáte voru trebui ; 5) cvar-
turu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune sunt avisati a-
si subterne recursurile ajustate cu tóte documentele ne-
cesarii, alaturandu si testimoniulu de evalidatiune din
limb'a maghiara, M. O. Domnu inspectoru scolaru Paulu
Tempea in Nagy-Torák, Cottulu Torontal pana in 27
Augustu vechiu a. c. si a se presentá in vre-o Dumineca
séu serbatóre in S.-Biserica spre a-si arató desteritatea in
cantare si tipicu.

Valcaniu, la 12. Iuliu 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **PAUL TEMPEA**, m. p. insp. scl.

—□—

Conform decisului comisiunei scolare se escrie con-
curs pentru indeplinirea definitiva a postului invetiatorescu
dela scóla gr. or. rom. din fili'a comun'a **Constanti'a**,
apartenatore de biseric'a opidului B.-Comlosiu ; cu ter-
min de alegere pe **29 Augustu vechiu a. c.**

Emolumintele sunt : a) in bani gata 63 fl., b) 30
chible grâu, c) dela fie-care inmormentare ori parastas 20
cr. d) paie cáte se vor recere pentru incaldirea localitatii
de invetiament si a invetiatoriului. c) cortel liber cu un'a
chilia, culina si gradina de legumi, f) 3 jugere de pa-
ment aratoriu, si anume : dóue dela comuna si unu dela
dominiu, g) dela dominiu 4 orgii de lemne, cari comun'a
e obligata a le aduce in curtea scólei si h) tot dela do-
miniu 5 fl. si 4 cr. la an.

Doritorii de a ocupá acest post, se aviséza a-si tri-
mitte recursurile instruite conformu statului organic M. Onor.
Dnu inspector cercual Paul Tempea in Toracul-mare cott.
Torontal adresate catra comisiunea scolaru din Constantia
pana in 27 August vechiu a. c. si a se presentá in vre-o
domineca ori serbatóre in biseric'a gr. or. rom. din B.-
Comlosiu, spre a se face cunoscuti comunei si se dovedésca
desteritatea in cantare.

Dat din siedinti'a comisiunei scolare gr. or. rom.
din Constantia, tiena la 17. Maiu 1887.

Iulianu Bogdanu, m. p.
parochu ases. cons. pres. com. scl.

In contielegere cu mine : **PAUL TEMPEA**, m. p. insp. scl.